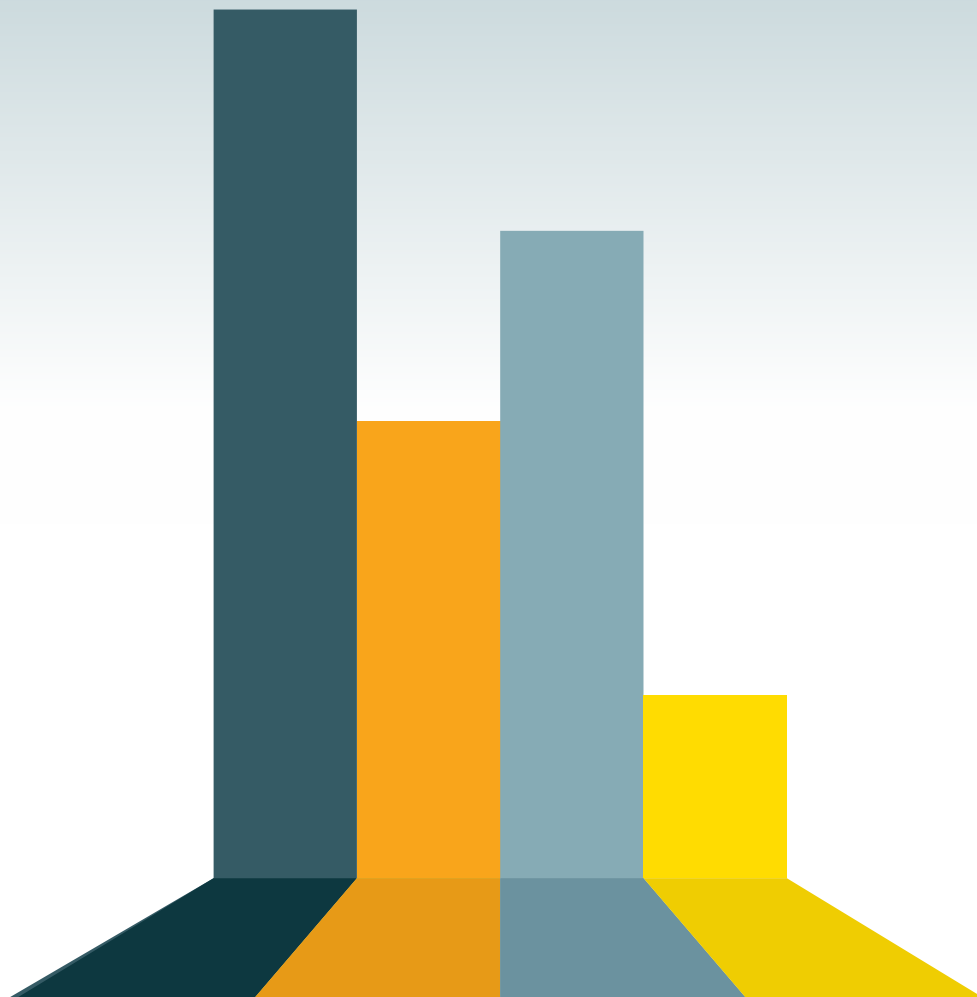

Министарство здравља и
социјалне заштите
Републике Српске

РЕСОР СОЦИЈАЛНЕ,
ПОРОДИЧНЕ И ДЈЕЧИЈЕ ЗАШТИТЕ

БИЛТЕН

- > социјалне
- > породичне
- > и дјечије заштите

2015

Министарство здравља и
социјалне заштите
Републике Српске

РЕСОР СОЦИЈАЛНЕ,
ПОРОДИЧНЕ И ДЈЕЧИЈЕ ЗАШТИТЕ

БИЛТЕН

социјалне, породичне и дјечије заштите

2015

БАЊА ЛУКА, 2016

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
РЕСОР СОЦИЈАЛНЕ, ПОРОДИЧНЕ И ДЈЕЧИЈЕ ЗАШТИТЕ

БИЛТЕН

социјалне
породичне и
дјечије заштите
2015.

Стручна и статистичка обрада: Мр Бранка Сладојевић, Сања Зарић

Штампа: Атлантик бб

Тираж: 200

Захваљујемо стручним радницима центара за социјални рад, служби за социјалну и дјечију заштиту и установама социјалне заштите и Јавном Фонду за дјечију заштиту Републике Српске, на сарадњи у прикупљању података за овај Билтен.

Штампано уз финансијску подршку UNICEF –а

УВОД

Пред вама се налази шести број Билтена социјалне, породичне и дјечије заштите. Од 2009. сваке године Министарство здравља и социјалне заштите припрема овај Билтен са намјером да стручну и општу јавност упозна са основним трендовима кретања стања у области социјалне, породичне и дјечије заштите.

Током 2015. године урађено је истраживање функционалне примјене Закона о социјалној заштити. На основу Анализе функционисања и капацитета постојеће мреже Центара за социјални рад/услуга социјалне заштите у општинама Републике Српске, уочено је сљедеће: проблеми који настају у примјени Закона о социјалној заштити због недоречености појединих процедура код остваривања одређених права, проблеми због повећаног броја корисника (тешке животне ситуације, израженост социјалних проблема), недостатка новчаних средстава у општинским буџетима, проблеми недостатка контролних механизма који утичу на положај корисника, проблеми незапослености корисника социјалне заштите и неразвијеност социјалног предузетништва. Резултати анализе примјене Закона о социјалној заштити представљени су на подручју Републике Српске, те су анализирани приједлози за измјене и допуне Закона о социјалној заштити. Упоредо су проведене едукације за стручне раднике у области социјалне заштите са нагласком на боље циљање социјалне заштите. Едукације су се односиле на јачање првостепених стручних комисија за остваривање права из социјалне заштите за одрасла лица и за превазилажење грешака при доношењу рјешења о признавању права у првостепеном поступку. Циљ едукација је био спречавање неравномјерности у развоју социјалне заштите и постизање јединственог приступа у признавању права на основу Закона о социјалној заштити.

Током 2015. године испуњене су обавезе које произилазе из Закона о социјалној заштити и Закона о дјечијој заштити. Настављени су развојни пројекти којима су се јачали капацитети центара за социјални рад, развијале нове услуге у социјалној заштити, те унапређивали поступци и методе социјалног рада. Посебно се посветила пажња комплетирању подзаконске регулативе и изради базе података која прати имплементацију Закона о социјалној заштити. Претходна година такође је карактеристична и иницирањем примјене постојећих неискориштених модела заштите старијих лица и немоћних особа кроз припрему за успостављање центара за помоћ у кући, и подстицање на остваривање права на помоћ у кући као основног права из Закона о социјалној заштити. Помоћ у кући представља превенцију смјештаја корисника у установе социјалне заштите и постизање већег задовољства корисника, и очување њиховог менталног здравља. Расподјела лутријских средстава имала је за циљ унапређења социјалне заштите на подручју Републике Српске кроз добро припремљене програме и пројекте. По први пут у области социјалне заштите омогућено је полагање стручног испита за стручне раднике у области социјалне заштите, са циљем јачања капацитета стручних радника у обављању стручних послова у социјалној заштити.

У наредном периоду предвиђене су иновативне активности у циљу јачања и унапређења система социјалне, породичне и дјечије заштите на стручном, организационом и финансијском плану.

МИНИСТАР
Драган Богданић, др мед.

ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА

Систем социјалне, породичне и дјечије заштите у Републици Српској организован је на нивоу Републике и на нивоу јединица локалне самоуправе, односно носиоци социјалне заштите су Република и градови/општине. Носиоци социјалне заштите у складу са Законом о социјалној заштити имају обавезу да подстичу развој социјалне заштите, организовано раде на остваривању њених циљева, обезбјеђују остваривање права утврђених наведеним законима, укључујући и финансирање тих права, установљавају и друга права и прописују услове за њихово остваривање, обезбјеђују средства и оснивају установе ради реализације права.

Република уређује систем социјалне заштите, утврђује основна права, критеријуме и кориснике социјалне заштите, доноси политику и развојну стратегију, обезбјеђује средства за реализацију права корисника, развојних функција, оснива и усмјерава рад установа социјалне заштите од ширег значаја, и омогућава да се у оквиру економске и социјалне политике остварује оптималан развој социјалне заштите.

Јединица локалне самоуправе обезбјеђује средства за реализацију права из области социјалне заштите, обезбјеђује средства за обављање дјелатности социјалне заштите, доноси програме социјалне заштите на основу анализе социјалног стања грађана на свом подручју, оснива и стара се о раду установа социјалне заштите, врши координацију активности социјалне заштите на свом подручју и врши друге послове у остваривању циљева социјалне заштите.

Управљање системима социјалне, породичне и дјечије заштите врши Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске. За потребе управљања системом социјалне, породичне и дјечије заштите у Министарству је формиран Ресор социјалне, породичне и дјечије заштите.

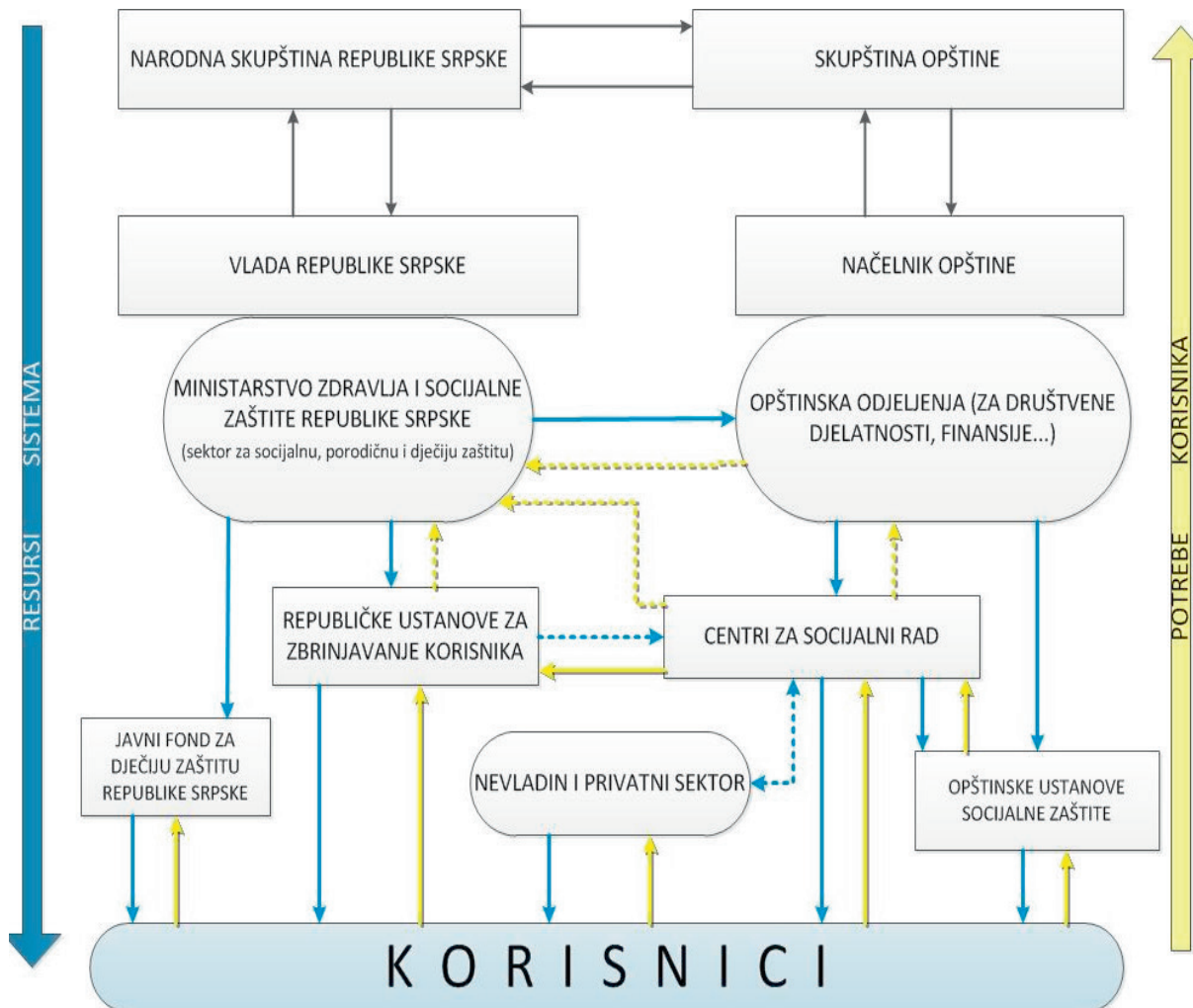
У Републици Српској је у 2015. години дјеловало 47 центара за социјални рад и 14 служби социјалне заштите, које су организоване у склопу административне службе општине, обично под надлежношћу Одјељења за друштвене дјелатности. Поред центара за социјални рад, у 2015. години на подручју Републике Српске дјеловало је седам установа за смјештај корисника, чији је оснивач Влада.

Законом о социјалној заштити дефинисано је да се послови социјалне заштите могу радити, поред јавног и у приватном и невладином сектору. Такво законско одређење омогућило је рад приватних установа социјалне заштите и дјеловање невладиних организација и корисничких удружења на пословима пружања услуга непосредне помоћи и подршке корисницима. У 2015. години настављен је интензиван процес усклађивања рада постојећих приватних домова за старија лица и рада невладиних организација и корисничких удружења из ове области. Током прошле године процес усклађивања са Законом о социјалној заштити завршило је седам приватних домова за старија лица и четири невладине организације.

Послове дјечије заштите проводи Јавни фонд за дјечију заштиту, путем којег се врше новчани трансфери према корисницима права из Закона о дјечијој заштити.

Јединственост организационог дјеловања система социјалне, породичне и дјечије заштите се огледа у јединственом поступању и примјени Закона о социјалној заштити, Породичног закона и Закона о дјечијој заштити на цијелој територији Републике Српске.

Графикон бр. 1: Организациона шема система социјалне заштите Републике Српске, праћена са аспекта препознавања потреба корисника и обезбјеђивање ресурса система

КОРИСНИЦИ

Као кориснике права у систему социјалне заштите, Закон дефинише свако лице које се нађе у стању социјалне потребе, а које испуњава Законом прописане услове. Закон о социјалној заштити препознаје двије основне групе корисника, а то су:

- **дјеца: без родитељског старања, са сметњама у развоју, чији је развој ометен породичним приликама, жртве насиља, жртве трговине дјецом, са друштвено неприхватљивим понашањем, изложена социјално ризичним понашањима, којима је због посебних околности потребна социјална заштита;**
- **пунољетна лица: материјално необезбијеђена и за рад неспособна лица, са инвалидитетом, старија без породичног старања, са друштвено негативним понашањем, жртве злоупотребе психоактивних супстанци, жртве насиља у породици, жртве трговине људима и којима је због посебних околности потребна социјална заштита.**

Интервенције према корисницима система социјалне заштите реализују се новчаним давањима, пружањем социјалних услуга и другим мјерама које имају за циљ задовољавање социјалних потреба, спречавање и рјешавање социјалних проблема.

Социјалне престације које држава усмјерава према корисницима остварују се путем права дефинисаних Законом о социјалној заштити. Права која се могу остварити на цијелом подручју Републике Српске, на јединствен начин, су: новчана помоћ, додаток за помоћ и његу другог лица, подршка у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју, смјештај у установу, збрињавање у хранитељску породицу, помоћ и њега у кући, дневно збрињавање, једнократна новчана помоћ и савјетовање. Поред ових, Закон омогућава свакој јединици локалне самоуправе да својом одлуком дефинише додатна, проширена права која одговарају специфичним потребама корисника који живе на територији те локалне заједнице.

Корисници права на новчану помоћ су лица која имају проблема у задовољавању основних животних потреба и који се налазе у стању апсолутног сиромаштва.

Корисници права на додаток за помоћ и његу другог лица су лица са инвалидитетом, као и друга лица чије функционално стање организма захтијева потпуну или дјелимичну помоћ. Ово прво произилази из потреба друштва да уважи стање функционалне зависности, и представља компензационо право усмјерено према изједначавању могућности и животних шанси лица са инвалидитетом.

Корисници права на подршку у изједначавању могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју су дјеца и омладина са физичким, менталним, чулним или комбинованим сметњама код којих је извршена процјена потреба и усмјеравање дјеце и омладине, а која су послје завршене основне школе, а најкасније до 30. године живота, укључена у процес образовања, а то право не могу остварити по другом основу.

Корисници права на смјештај у установу су лица којима је, након проведене стручне процјене, утврђено да је институционални смјештај најоптималнији облик социјалног збрињавања. Корисници могу остварити ову услугу на терет буџетских средстава јединице локалне самоуправе уколико испуњавају законом прописане услове. Смјештај старих и изнемоглих лица у установе за трајно збрињавање може се остварити и на лични захтјев или захтјев породице уколико средства неопходна за збрињавање обезбиједе сами.

Корисници права на збрињавање у хранитељску породицу су лица која се налазе у истом или сличном стању потреба за социјалним збрињавањем, као и лица која су смјештена у установама социјалне заштите. Разлика у томе је што је хранитељство препознато као прихватљивији и оптималнији облик социјалне заштите функционално зависних корисника.

Корисници права на помоћ и његу у кући су стара, изнемогла и лица са инвалидитетом којима се обезбјеђује социјална подршка у њиховом стамбеном простору. Ово право могу користити и дјеца ометена у развоју, уколико испуњавају законом прописане услове.

Корисници права на дневно збрињавање су лица којима се обезбјеђују различите врсте организованих дневних услуга и боравка изван властите породице, кроз које се пружају услуге исхране, његе, чувања, бриге о здрављу, васпитања, психосоцијалне рехабилитације, радне окупације и друге услуге.

Корисници права на једнократну новчану помоћ су лица и породице које се тренутно нађу у стању социјалне потребе због непредвидивих животних ситуација, а који нису у могућности сами, без помоћи система, да их ријеше. Најчесталији разлози кориштења овог права су: потребе лијечења, смрт члана породице, подршка у рјешавању стамбеног питања, набавка хране и одјеће и сл.

Корисници права на савјетовање су лица којима је неопходна системска и програмирана подршка и помоћ стручних радника који методама социјалног рада и осталих друштвено-хуманистичких наука, омогућавају превазилажење психо-социјалних проблема у којима се корисник нађе, као што су: болест, старост, инвалидност, незапосленост, смрт блиских лица, проблеми у васпитању дјете и у односима родитеља и дјете, проблеми ризичних понашања дјете и омладине, проблеми брачних и ванбрачних односа, насиље у породици, укључивање корисника у свакодневни живот након дужег боравка у институцијама и сл.

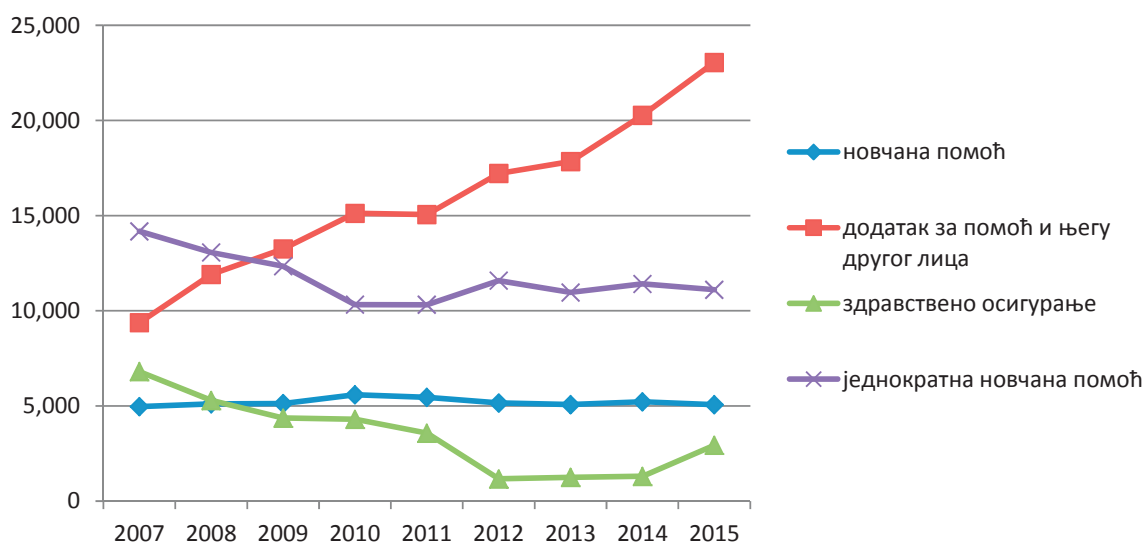
Табела бр. 1.: Број корисника права из Закона о социјалној заштити у 2015.

	Основна	Проширена	УКУПНО
Укупан број корисника основних права из Закона о социјалној заштити	41,410	6,256	47,666
Број поднесених захтјева за остваривање основних права	21,781	3,804	25,585
Број позитивно ријешених захтјева за коришћење основних права	15,406	3,653	19,059

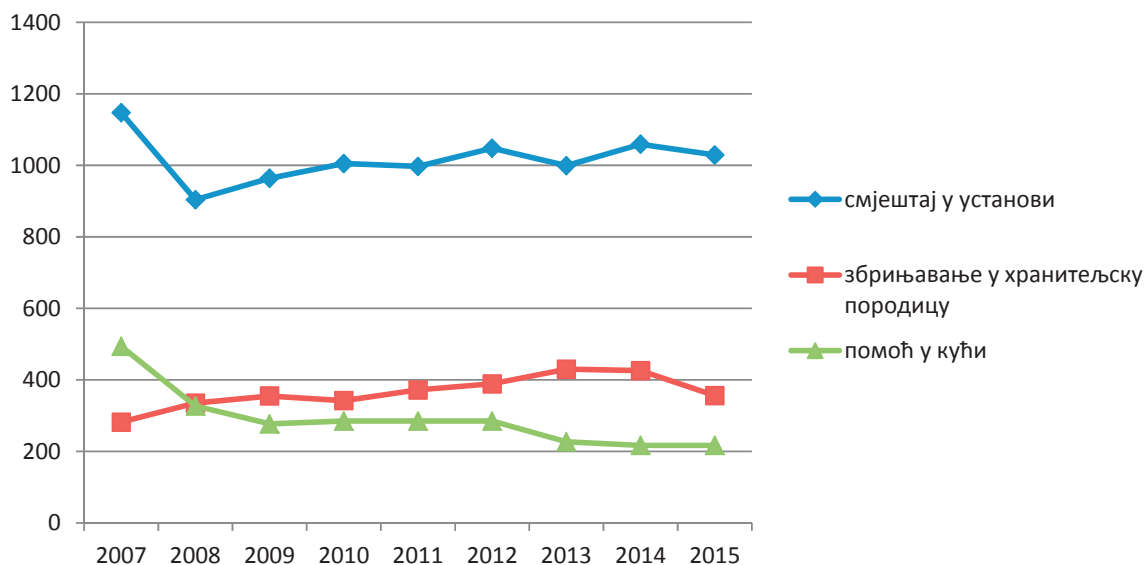
Табела бр. 2.: Број корисника основних права из Закона о социјалној заштити и њихов удио у укупном броју корисника, у 2015. години

ПРАВО	Број корисника	%
НОВЧАНА ПОМОЋ	5,067	12.2 %
ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И ЊЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА	23,048	55.6 %
ПОДРШКА У ИЗЈЕДНАЧАВАЊУ МОГУЋНОСТИ ДЈЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ	410	1 %
СМЈЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦ. ЗАШТИТЕ	1,029	2.5 %
ЗБРИЊАВАЊЕ У ХРАНИТЕЉСКУ ПОРОДИЦУ	356	1 %
ПОМОЋ У КУЋИ	217	0.5 %
ДНЕВНО ЗБРИЊАВАЊЕ	178	0.4 %
ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ	11,105	26.8 %
САВЈЕТОВАЊЕ	0	0 %
УКУПНО	41,410	100 %

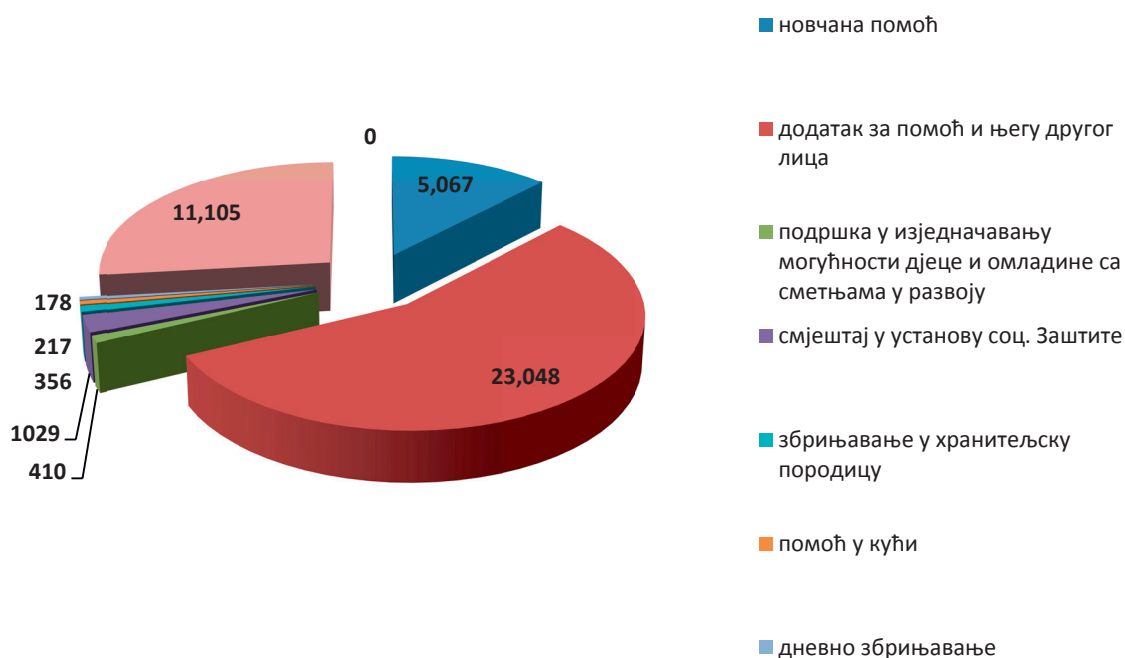
Графикон бр. 1: Кретање броја корисника права из Закона о социјалној заштити у периоду 2007 – 2015.

Графикон бр. 2: Кретање броја корисника права у периоду 2007 – 2015.

Графикон бр. 3: Структура корисника права из Закона о социјалној заштити

Табела бр. 3: Показатељи различитих категорија корисника мјера, услуга и интервенција које су пружа-
 не током 2015. године у центрима за социјални рад, а у складу са Законом о социјалној заштити, развр-
 стано по полу

БРОЈЧАНИ ПОКАЗАТЕЉИ	2015					
	МАЛОЉЕТНИ			ПУНОЉЕТНИ		
	УКУПНО	М	Ж	УКУПНО	М	Ж
Укупан број лица смјештених у установи социјалне заштите или другу установу	211	116	95	830	374	456
- У Републици Српској	155	82	73	750	334	416
- У Федерацији БиХ	39	21	18	65	33	32
- У Републици Србији	15	12	3	15	7	8
- У Републици Црној Гори	2	1	1	0	0	0
Број лица смјештених у несродничке породице	152	74	78	70	19	51
Број лица смјештених у сродничке породице	135	61	74	55	28	27
Укупан број лица који имају рјешење о разврставању	3454	2049	1405	2777	1554	1223
Укупан број корисника додатка за помоћ и његу другог лица, који имају рјешење о разврставању	1219	719	500	6004	2947	3057
Број лица са оштећењима вида	111	60	51	603	314	289
Број лица са оштећењима слуха	130	67	63	481	259	222
Број лица са сметњама у гласу, говору и језику	135	77	58	140	76	64
Број лица са тјелесним оштећењима	593	338	255	4609	2225	2384
Број лица са психичком заосталашћу	836	502	334	2216	1199	1017
Број лица са вишеструким сметњама	1165	691	474	2594	1206	1388
Број лица са аутизмом	115	92	23	31	16	15
Број лица са другим сметњама у складу са МКБ-10, 1990	254	134	120	449	215	234
Број лица код којих је у 2015.год. извршено разврставање ометености у развоју	757	427	330	26	13	13
Број лица код којих је у 2015.год. извршена оцјена способности у поступку остваривања права из социјалне заштите	292	166	126	4530	2129	2401
Број лица стављених под старатељство	271	151	120	559	284	275

Табела бр. 4.: Показатељи различитих категорија корисника услуга, мјера и интервенција према корисницима које су пружене према корисницима током 2015. године у центрима за социјални рад у складу са Породичним законом

БРОЈЧАНИ ПОКАЗАТЕЉИ – 2015	број	
Број дјеце без родитељског старања	499	
Број хранитељских породица	267	
Број дјеце у хранитељским породицама	263	
Број лица којима је постављен старалац за посебне случајеве	1114	
Број постављених старалаца	730	
Број постављених старалаца из реда запослених у центру	252	
Број поднесених захтјева за уређење одржавања личних односа са дјецом	527	
Број оних који су ријешени споразумом	311	
Број оних о којима је одлучено рјешењем	150	
Број поднесених захтјева за повјеравање дјеце	337	
Број донесених рјешења о повјеравању дјеце	233	
Број родитеља којима је одузето родитељско право	18	
Број покренутих поступака мирјења у години	1260	
Укупан број породица са поремећеним породичним односима које пролазе евиденцију Центра/Службе	3093	
Број изречених мјера појачаног надзора (родитељу, усвојиоцу, старатељу...)	66	
Број изречених мјера појачаног надзора органа старатељства	75	
Број иницираних поступака за одузимање родитељског права од стране органа старатељства	12	
Број родитеља којима је одузета пословна способност	10	
Број поднесених захтјева за давање мишљења о оправданости издавања путних исправа малољетном лицу	381	
Број издатих одобрења у погледу располагања имовином малољетног лица	190	
Број захтјева за усвојење дјетета	297	
Број заснованих потпуних усвојења	6	
Број заснованих непотпуних усвојења	18	
Укупан број заснованих усвојења са међународним елементом	6	
Број ромских породица/чланова корисника услуга ЦСРа/Службе	ПОРОДИЦЕ	ЧЛАНОВИ
	411	1336

Табела бр. 5.: Показатељи различитих категорија корисника услуга, мјера и интервенција према корисницима које су пружене према корисницима током 2015. године у центрима за социјални рад у складу са Законом о социјалној заштити и Законом о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку

БРОЈЧАНИ ПОКАЗАТЕЉИ	2015
Укупан број жртава насиља пријављених ЦСР-у	1496
- Број дјеце	270
- Број жена	855
- Број мушкараца	223
- Број старијих лица (преко 65 година)	148
Укупан број жртава трговине људима	0
- Дјеце	0
- Жена	0
- Мушкараца	0
Број малољетних лица којима је изречена васпитна препорука	41
Број малољетних лица којима је изречена васпитна мјера	220
Број малољетника са асоцијалним понашањем који су евидентирани у ЦСР	672

ЗАПОСЛЕНИ

У области социјалне, породичне и дјечије заштите запослени су стручни радници и радници на осталим пословима социјалне заштите. Стручни радници, према Закону о социјалној заштити су запослени који имају сљедећа занимања: дипломирани социјални радници, дипломирани правници, дипломирани психолози, дипломирани социолози, дипломирани педагози, дипломирани специјални педагози и дипломирани дефектолози (дипломирани специјални едукатори и рехабилитатори).

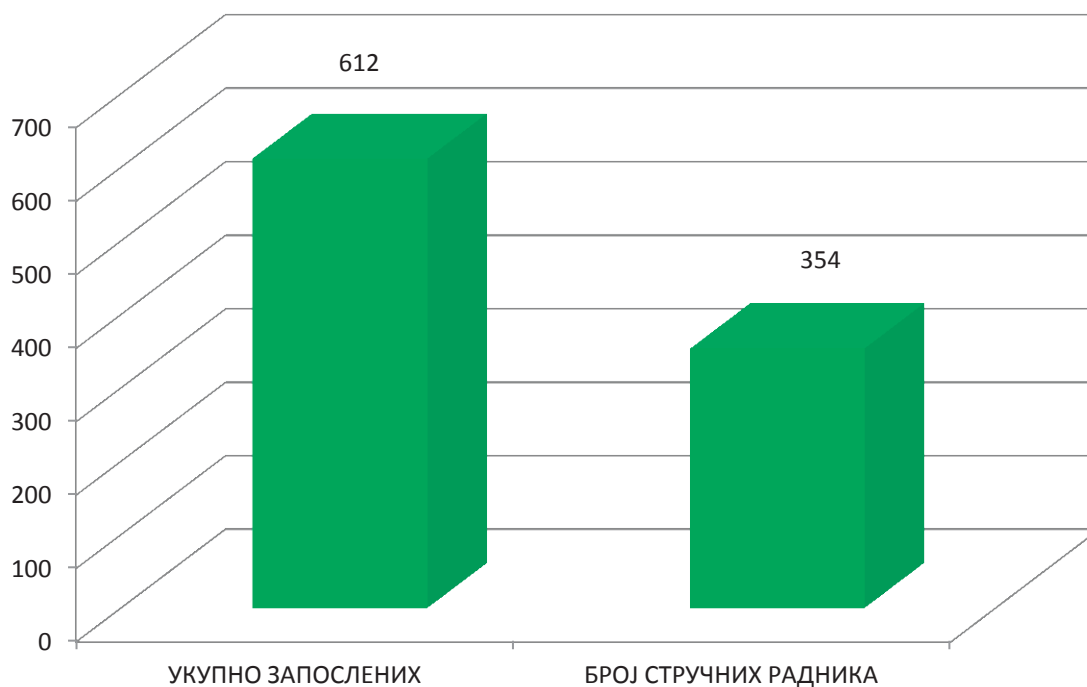
Поред стручних радника, у установама социјалне заштите на пословима збрињавања корисника ангажовани су радници (остали радници на пословима социјалне заштите) који су завршили одговарајућа педагошка, здравствена и друга усмјерења.

У центрима за социјални рад основни носиоци стручних послова су професионалци који су едуковани за појединачни или тимски рад са корисником. Стручни радници запослени у центрима за социјални рад обављају послове везане за остваривање права корисника (управни поступци), послове којима се непосредно дјелује на ублажавање стања социјалне потребе корисника (непосредна помоћ) и развојне послове везане за унапређење система социјалне заштите (анализе, процјене, пројекти).

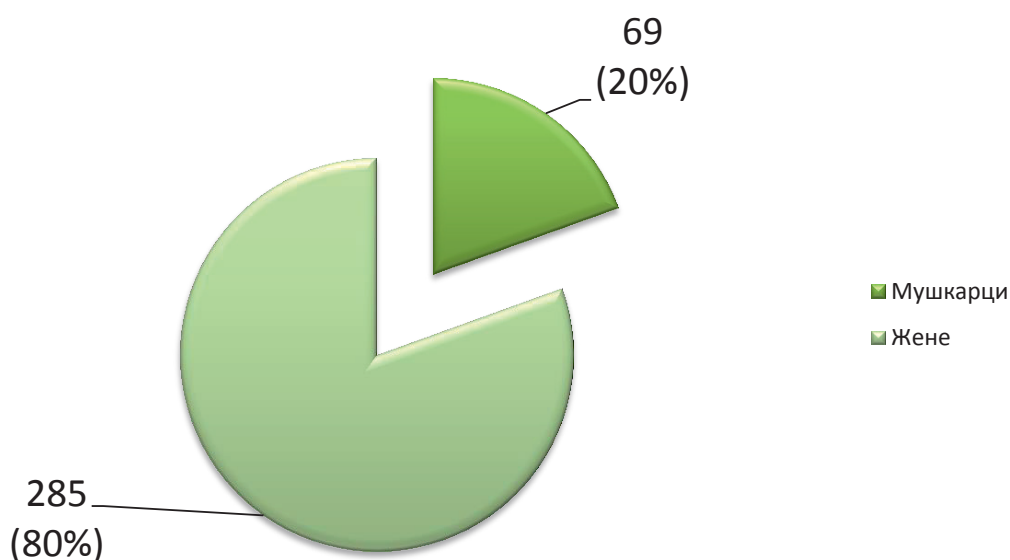
У установама социјалне заштите за збрињавање корисника ангажовани су стручни и остали радници који имају компетенције непосредног пружања социјалне подршке. Основни задатак запослених у установама за збрињавање корисника је да обезбиједе висок ниво услуга смјештаја и њега корисника.

У 2015. години, укупан број запослених радника у центрима за социјални рад износио је 612, од тога су 354 стручна радника. Укупан број запослених радника у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада био је 427, а од тога је 200 стручних радника. Анализом је утврђено да су најбројнији запослени у систему социјалне заштите у 2015. години, као и претходних година, били дипломирани социјални радници и социјални радници са завршеном вишом школом, а најмањи је број дипломираних специјалних педагога и социолога.

Графикон бр. 5.: Укупан број запослених и број стручних радника запослених у центрима за социјални рад и службама социјалне и дјечије заштите у општинама у Републици Српској, 2015. година

Графикон бр. 6.: Полна структура запослених стручних радника у центрима за социјални рад и службама социјалне и дјечије заштите у општинама у Републици Српској

Табела бр. 6.: Заступљеност по занимањима и укупан број запослених у центрима за социјални рад и општинским службама (пет Служби социјалне и дјечије заштите немају запослене стручне раднике)

ЗАНИМАЊЕ	број / %
Дипломирани социјални радник	108 / 30.5%
Социјални радник (ВШС)	60 / 17%
Магистар наука социјалног рада	12 / 3.5%
Менаџер у социјалној заштити (180 бодова према Болоњском процесу школовања)	13 / 3.7%
Дипломирани правник	64 / 18%
Правник (ВШС)	12 / 3.5%
Психолог	39 / 11%
Педагог	14 / 4%
Педагог - Психолог	2 / 0.6%
Магистар педагошких наука	3 / 0.8%
Магистар психологије	1 / 0.3%
Дипломирани специјални педагог	6 / 1.7%
Специјални педагог (ВШС)	1 / 0.3 %
Дефектолог	4 / 1.1%
Социолог	1 / 0.3%
Професор социологије / филозофије	7 / 2%
Професор педагогије и психологије	3 / 0.8%
Магистар супервизије у социјалном раду	2 / 0.6%
Дипломирани социјални педагог	1 / 0.3%

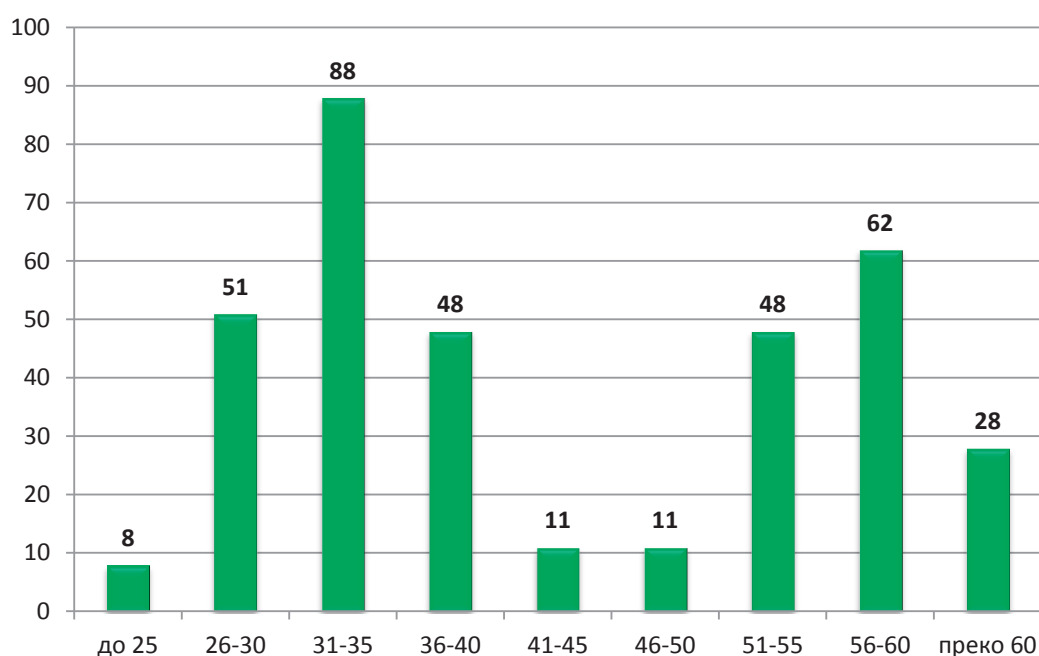
Табела бр. 7.: Број запослених стручних радника у центрима за социјални рад на дан 31.12.2015.

Општина	Укупан број запослених	Број запослених стручних радника	Општина	Укупан број запослених	Број запослених стручних радника
Бања Лука	77	53	Мркоњић Град	7	4
Бијељина	30	20	Невесиње	9	5
Билећа	9	4	Ново Горажде	2	2
Брод	11	6	Нови Град	16	7
Братунац	6	2	Пале	12	9
Вишеград	6	5	Пелагићево	4	3
Власеница	6	4	Петрово	3	2
Гацко	10	5	Приједор	42	22
Градишка	21	11	Прњавор	15	11
Дервента	12	9	Рогатица	10	6
Добој	33	19	Рудо	10	4
Зворник	16	8	Соколац	10	5
Источна Илиџа	7	5	Србац	13	8
Источно Ново Сарајево	6	5	Сребреница	7	4
Кнежево	6	1	Теслић	21	12
Костајница	4	3	Требиње	28	12
Котор Варош	11	3	Угљевик	14	4
Козарска Дубица	10	8	Фоча	12	7
Лакташи	17	10	Чајниче	7	4
Лопаре	6	3	Челинац	11	6
Љубиње	3	1	Шамац	8	5
Милићи	6	4	Шипово	8	2
Модрича	7	5	Вукосавље	4	3
Калиновик	2	1			

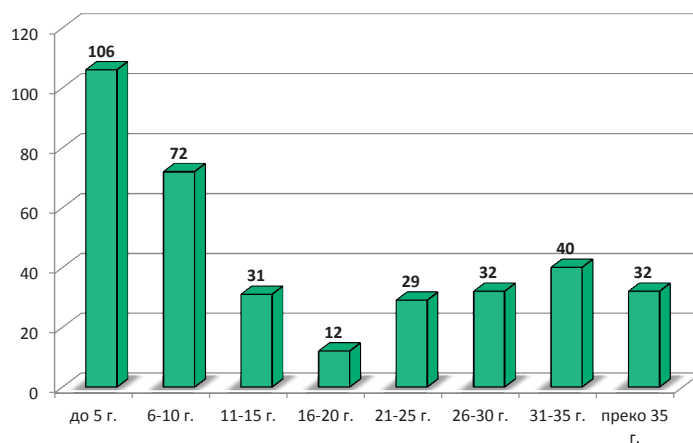
Табела бр. 8.: Број запослених стручних радника у општинским службама социјалне и дјечије заштите на дан 31.12.2015.

Општина	Укупан број запослених	Број запослених стручних радника	Општина	Укупан број запослених	Број запослених стручних радника
Берковићи	2	2	Осмаци	1	1
Петровац	1	1	Оштра Лука	2	1
Доњи Жабар	1	1	Рибник	2	2
Источни Стари Град	1	1	Трново	1	0
Језеро	1	0	Хан Пијесак	1	1
Крупа на Уни	1	0	Шековићи	2	1
Купрес	1	0	Источни Дрвар	1	0

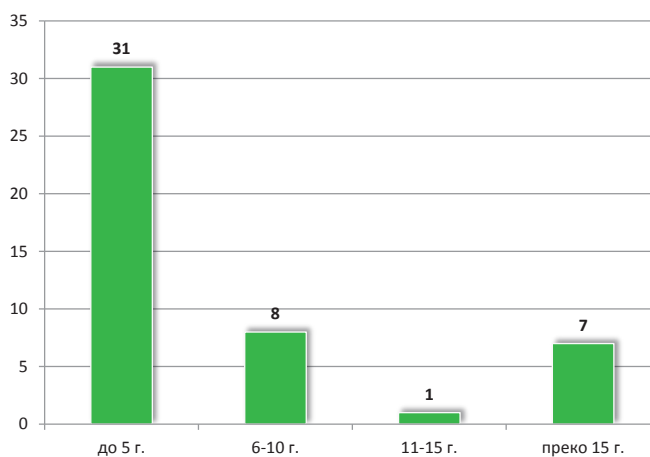
Графикон бр. 7.: Животна доб стручних радника запослених у центрима за социјални рад и службама социјалне и дјечије заштите у општинама

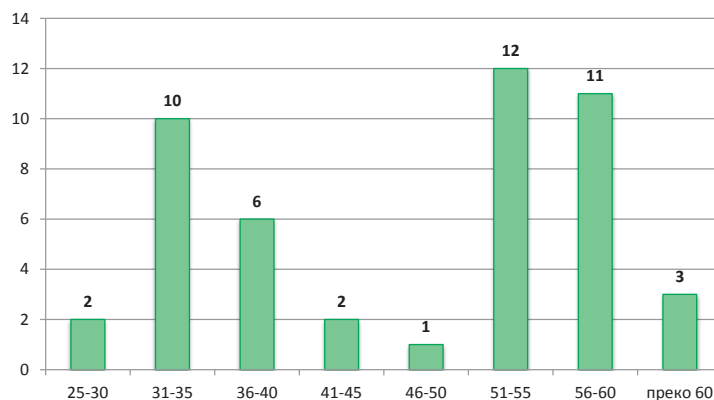
Графикон бр. 8.: Приказ дужине радног стажа стручних радника запослених у центрима за социјалну заштиту и службама социјалне и дјечије заштите у општинама

Графикон бр. 9.: Приказ дужине стажа руководиоца/ директора центара за социјални рад и водитеља служби социјалне и дјечије заштите

Графикон бр. 10.: Старосна структура директора центара за социјални рад

ФИНАНСИРАЊЕ

Закон о социјалној заштити предвиђа неколико извора финансирања система социјалне заштите: из јавних прихода који се обезбјеђују у буџету Републике и јединица локалне самоуправе; из донаторских средстава (правних и физичких лица) и из прилога грађана, те властитим средствима корисника социјалне заштите.

У буџету Републике обезбјеђују се средства за: суфинансирање права на новчану помоћ у висини од 50%, суфинансирање права на додатак за помоћ и његу другог лица у висини од 50%; суфинансирање здравственог осигурања корисника; финансирање права на подршку у изједначавању могућности дјецe и омладине са сметњама у развоју; суфинансирање трошкова смјештаја корисника, смјештених од центара за социјални рад, у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада; финансирање изградње, адаптације, санације, опремања и дијела трошкова гријања и одржавања установа социјалне заштите чији је оснивач Влада; финансирање дјелатности Завода за социјалну заштиту; финансирање одржавања републичког информационог система социјалне заштите; финансирање развојних програма којима се унапређује систем и дјелатност социјалне заштите и финансирање активности интервентне помоћи Републике у случајевима изузетног угрожавања животних услова и животног стандарда великог броја грађана, проузроковано економским, социјалним и хуманитарним разлозима.

У буџету јединице локалне самоуправе обезбјеђују се средства за: суфинансирање права на новчану помоћ у висини од 50%; суфинансирање здравственог осигурања корисника; финансирање права на смјештај у установама; финансирање права на збрињавање у хранитељским породицама; финансирање права на дневно збрињавање; финансирање права на помоћ и његу у кући; финансирање права на једнократну новчану помоћ; финансирање проширених права у социјалној заштити; финансирање рада центара за социјални рад и других установа социјалне заштите, чији су оснивачи јединице локалне самоуправе.

Основица за одређивање износа права из Закона о социјалној заштити је просјечна нето плата остварена у претходној години у Републици Српској. У 2015. години висина износа права је одређена на основу просјечне нето плате у 2014. години, која је износила 825.00 КМ.

Министарству здравља и социјалне заштите, у 2015. години, по различитим основама у Буџету Републике укупно је обезбијеђено 24,250,359.83 КМ (19,406,698.41 КМ за суфинансирање права корисницима, 2,032,960.00 КМ за суфинансирање рада установа социјалне заштите чији је оснивач Република, 2,000,000.00 КМ за финансијску подршку Јавном фонду за дјечију заштиту).

Јединице локалне самоуправе су по основу Закона о социјалној заштити у 2015. години, за реализацију права издвојиле укупно 48,914,232.63 КМ.

Табела бр. 9.: Висина финансирања права из буџета локалних заједница у 2015. години

ПРАВО	КМ	%
НОВЧАНА ПОМОЋ	8,324,522.66 КМ	17%
ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И ЊЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА	27,842,082.20 КМ	57%
ПОДРШКА У ИЗЈЕДНАЧАВАЊУ МОГУЋНОСТИ ДЈЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ	545,420.55 КМ	1%
СМЈЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦ. ЗАШТИТЕ	8,043,372.39 КМ	16%
ЗБРИЊАВАЊЕ У ХРАНИТЕЉСКУ ПОРОДИЦУ	1,992,607.15 КМ	4%
ПОМОЋ У КУЋИ	330,888.11 КМ	1%
ДНЕВНО ЗБРИЊАВАЊЕ	354,926.00 КМ	1%
ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ	1,480,413.57 КМ	3%
САВЈЕТОВАЊЕ	0.00 КМ	0%
УКУПНО	48,914,232.63 КМ	100%

Табела бр. 10.: Висина суфинансирања права од стране Републике у 2015. години.

ПРАВО	КМ
НОВЧАНА ПОМОЋ	3,924,985.55 КМ
ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И ЊЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА	14,351,578.27 КМ
ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	1,130,134.59 КМ
УКУПНО	19,406,698.41 КМ

Табела бр. 11.: Структура издвајања Министарства здравља и социјалне заштите за суфинансирање система социјалне, породичне и дјечије заштите у 2015. години

614400 – Суфинансирање социјалних институција	2,032,960.00 КМ
614100 – Намјенска издвајања Јавном фонду за дјечију заштиту	2,000,000.00 КМ
614300 – Финансирање пројеката и програма у складу са Законом о играма на срећу	400,000.00 КМ
416300 - Суфинансирање права на новчану помоћ и права на додаток за помоћ и његу другог лица (50% од укупног износа)	19,406,698.41 КМ
416300 – Финансирање права на изједначавање могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју	410,701.42 КМ
УКУПНО	24,250,359.83 КМ

Табела бр. 12.: Висина уплаћених средстава локалним заједницама по основу исплате права на новчану помоћ, права на додатак за помоћ и његу другог лица и здравствено осигурање у 2015. години, из Буџета Републике

Општина	Уплаћени износ	Општина	Уплаћени износ	Општина	Уплаћени износ
Бања Лука	3,408,976.43 КМ	Љубиње	58,411.24 КМ	Фоча	482,564.70 КМ
Бијељина	1,384,277.37 КМ	Милићи	145,760.87 КМ	Чајниче	103,452.75 КМ
Билећа	278,693.93 КМ	Модрича	270,396.32 КМ	Челинац	357,935.38 КМ
Брод	193,967.12 КМ	Мркоњић Град	332,136.28 КМ	Шамац	185,821.12 КМ
Братунац	258,969.32 КМ	Невесиње	244,875.75 КМ	Шипово	220,600.34 КМ
Вишеград	263,921.56 КМ	Ново Горажде	21,821.43 КМ	Берковићи	41,333.52 КМ
Власеница	214,642.01 КМ	Нови Град	362,912.26 КМ	Вукосавље	64,896.34 КМ
Гацко	156,385.71 КМ	Пале	197,864.97 КМ	Петровац	17,263.48 КМ
Градишка	551,718.00 КМ	Пелагићево	92,714.01 КМ	Доњи Жабар	57,500.75 КМ
Дервента	656,927.52 КМ	Петрово	97,601.52 КМ	Источни Стари Град	27,958.16 КМ
Добој	905,332.67 КМ	Приједор	889,566.71 КМ	Језеро	37,732.42 КМ
Зворник	630,597.98 КМ	Прњавор	724,771.56 КМ	Калиновик	68,910.17 КМ
Источна Илиџа	162,535.94 КМ	Рогатица	222,320.29 КМ	Крупа на Уни	60,554.76 КМ
Источно Ново Сарајево	137,964.44 КМ	Рудо	330,906.17 КМ	Купрес	8,368.07 КМ
Кнежево	181,808.25 КМ	Соколац	174,655.90 КМ	Осмаџи	46,926.95 КМ
Костајница	105,001.44 КМ	Србац	186,349.86 КМ	Оштра Лука	47,307.40 КМ
Котор Варош	307,375.59 КМ	Сребреница	215,500.14 КМ	Рибник	170,324.94 КМ
Козарска Дубица	379,690.99 КМ	Теслић	1,026,643.51 КМ	Трново	37,210.42 КМ
Лакташи	620,337.79 КМ	Требиње	439,549.00 КМ	Хан Пијесак	51,538.31 КМ
Лопаре	225,572.38 КМ	Угљевик	166,149.54 КМ	Шековићи	92,522.41 КМ
Источни Дрвар	371.25 КМ				

УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРПСКА

Поред центара за социјални рад, у систему социјалне заштите дјелују установе које се баве институционалним смјештајем и збрињавањем корисника (домови за дјецу, лица са инвалидитетом и стара лица), као и установе за дневно збрињавање и социјалне услуге (дневни центри, савјетовалишта, центри за услуге итд.).

Оснивач установа социјалне заштите могу бити Република, јединице локалне самоуправе, приватници, невладине и вјерске организације.

Установе социјалне заштите чији је оснивач Република, а у којима су током 2015. године били смјештени корисници су: Дом за дјецу и омладину без родитељског старања „Рада Врањешковић“ у Бањој Луци, Дом за лица са инвалидитетом у Приједору, Дом за лица са инвалидитетом у Вишеграду, Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју „Будућност“ у Дервенти, Дом за старија лица у Приједору, Дом за старија лица у Источном Сарајеву, Геронтолошки центар Бања Лука.

Цијене смјештаја у установама социјалне заштите чији је оснивач Република рјешењем одређује министар. У 2015. години цијена смјештаја је износила 650.00 КМ за дјецу и пунољетна самостална лица, 680.00 КМ за пунољетна лица са инвалидитетом и 725.00 КМ за дјецу без родитељског старања са друштвено неприхватљивим понашањем и пунољетна потпуно зависна лица.

Ради обезбјеђивања економске одрживости и конкуретности јавних установа социјалне заштите, Законом о социјалној заштити обезбијеђено је суфинансирање цијене смјештаја корисника у овим установама од стране буџета Владе. За ове намјене у 2015. години је издвојено 2,032,960.00 КМ.

Табела бр. 13.: Показатељи у установама социјалне заштите чији је оснивач Република, на дан 31. 12.2015.

УСТАНОВА	1	2	3	4
ДОМ ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА "РАДА ВРАЊЕШЕВИЋ, БАЊА ЛУКА	144	89	50	19
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ПРИЈЕДОР	225	201	70	57
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ВИШЕГРАД	200	173	68	42
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ПРИЈЕДОР	220	215	78	21
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ИСТОЧНО САРАЈЕВО	137	127	40	17
ЈУ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА	316	297	85	33
ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ "БУДУЋНОСТ" ДЕРВЕНТА	56	69	36	11
укупно	1,298	1,171	427	200

1. Број мјеста за кориснике у установи; 2. Број смјештених корисника у установи на дан 31. 12.2015.; 3. Укупан број запослених радника у установи; 4. Број запослених стручних радника и радника који непосредно опслужују кориснике (без руководне, административне и техничке службе)

Табела бр. 14.: Финансијски показатељи за установе социјалне заштите чији је оснивач Република, у 2015. години

установа	1	2	3
ДОМ ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА "РАДА ВРАЊЕШЕВИЋ, БАЊА ЛУКА	1,697,508.00 КМ	957,002.49 КМ	807,000.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ПРИЈЕДОР	2,164,719.00 КМ	1,253,749.00 КМ	359,655.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ВИШЕГРАД	1,784,468.00 КМ	1,131,825.00 КМ	224,400.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ПРИЈЕДОР	2,069,533.00 КМ	1,277,104.00 КМ	169,550.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ИСТОЧНО САРАЈЕВО	1,215,151.00 КМ	710,000.00 КМ	52,000.00 КМ
ЈУ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА	3,467,597.00 КМ	1,216,187.00 КМ	215,320.00 КМ
ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ "БУДУЋНОСТ" ДЕРВЕНТА	960,551.00 КМ	738,656.00 КМ	132,700.00 КМ
укупно	13,359,527.00 КМ	7,284,523.49 КМ	1,960,625.00 КМ

1. укупан реализовани буџет установе; 2. буџет установе за плате радника; 3. улагање Владе (средства се односе на адаптацију, санацију, набавку горива, опремање, суфинансирање смјештаја дјеце)

БИЛТЕН

социјалне
породичне и
дјечије заштите
2015.

ДОМ ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА «РАДА ВРАЊЕШЕВИЋ, БАЊА ЛУКА

ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ВИШЕГРАД

ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ПРИЈЕДОР

ЈУ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА

БИЛТЕН

социјалне
породичне и
дјечије заштите
2015.

ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ПРИЈЕДОР

ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ИСТОЧНО САРАЈЕВО

ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ «БУДУЊНОСТ» ДЕРВЕНТА

ЈАВНИ ФОНД ЗА ДЈЕЧИЈУ ЗАШТИТУ

У циљу реализације права из Закона о дјечијој заштити, Влада Републике Српске је основала Јавни фонд за дјечију заштиту. Јавни фонд дјечије заштите Републике Српске основан је 25.11.1996. године у складу са одредбама члана 70. Закона о дјечијој заштити („Службени гласник Републике Српске“, бр. 04/02, 17/08. и 1/09). Функционисање Јавног фонда за дјечију заштиту обезбјеђује се путем мреже центара за социјални рад и општинских служби за социјалну заштиту. Центри за социјални рад су партнери са Јавним фондом дјечије заштите у обављању, не само послова који се тичу новчаних давања, него и у свим другим активностима и пројектима које Фонд проводи, па је важно истаћи да се целокупно функционисање Јавног фонда за дјечију заштиту реализује посредством центара за социјални рад.

Корисници права из Закона о дјечијој заштити су дјеца и породица. Законом о дјечијој заштити уређује се систем дјечије заштите који се заснива на праву и дужностима родитеља да се старају о подизању и васпитању своје дјеце, праву дјетета на услове живота који омогућавају његов правилан психофизички развој и обавези државе да му то омогући. Права из области дјечије заштите прописана Законом о дјечијој заштити и Правилником о остваривању права из дјечије заштите, која су од општег интереса, и која се финансирају из средстава Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске су: накнада плате за вријеме кориштења породичног одсуства, накнада плате за рад по скраћеном радном времену, матерински додатак, помоћ за опрему новорођенчета, додатак на дјецу (за друго, треће и четврто дијете), задовољавање развојних потреба дјеце, предшколско васпитање и образовање за дјецу без родитељског старања, дјецу са сметњама у развоју и дјецу на дужем болничком лијечењу и одмор и рекреација дјеце до 15 година старости у дјечијем одмаралишту.

Основне карактеристике дјеловања Фонда се огледају у социјалној заштити и пронаталитетној подршци породицама са дјецом, развијању сарадничке мреже на партнерском принципу са владиним и невладиним сектором, приближном уједначавњу услова за задовољавање развојних потреба све дјеце у Републици Српској и преласку са новчаних давања на пружање услуга крајњем кориснику, дјецу и породици.

Организационо, Јавни фонд за дјечију заштиту, поред централне канцеларије у Бијељини, има подручне канцеларије у Требињу, Источном Сарајеву и Бањој Луци. Укупно су запослена 34 радника.

Средства за Фонд дјечије заштите обезбјеђују се: стопом доприноса за дјечију заштиту утврђену Законом о доприносима («Службени гласник Републике Српске», број 51/01); поклонима, донацијама и прилозима физичких и правних лица; коришћењем расположивих средстава и права; из буџета Републике, уколико Фонд дјечије заштите, на основу изворне стопе доприноса, објективно не успијева обезбиједити потребна средства за реализацију права од општег интереса, од издавања, односно промета хартија од вриједности и од домаћих и иностраних кредита.

Влада Републике Српске је путем Министарства здравља и социјалне заштите у 2015. години додијелила Јавном фонду за дјечију заштиту грант у висини од 2 милиона конвертибилних марака.

Укупна новчана издвајања по основу права из надлежности Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске у 2015. години су износила 59,425,608.00 конвертибилних марака.

Табела бр. 15.: Број корисника права из Закона о дјечијој заштити у 2015. години

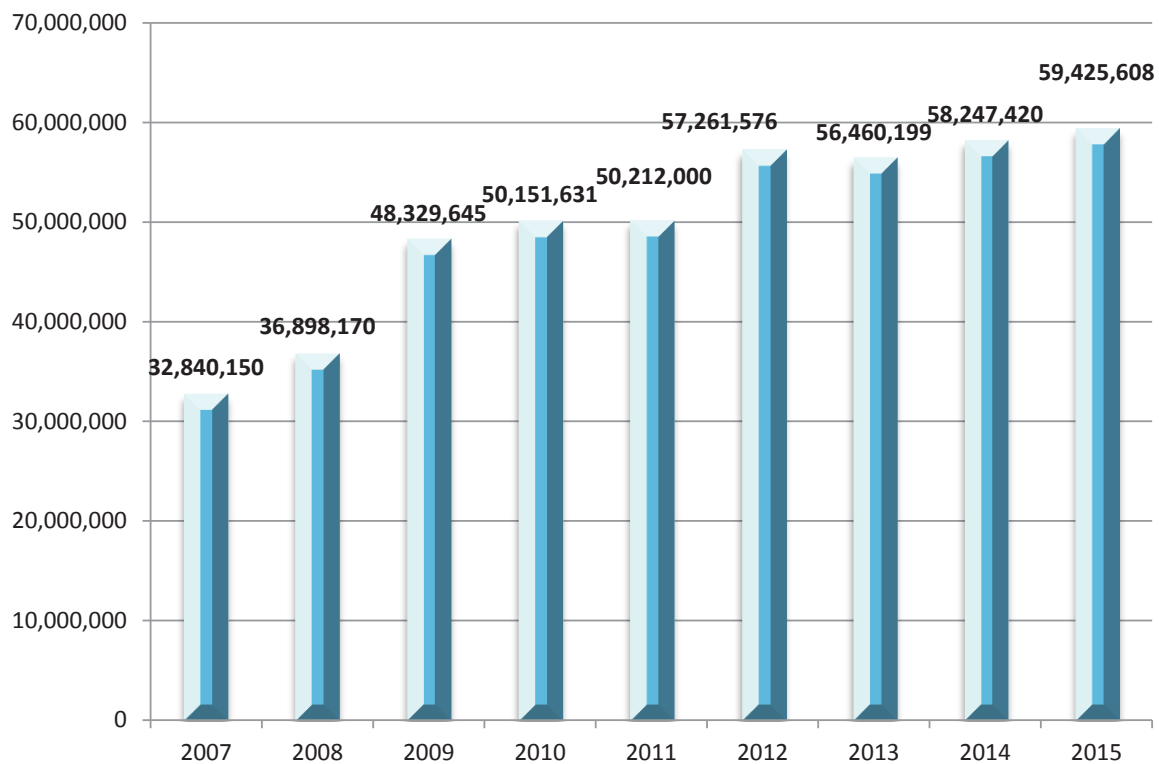
	ПРАВО	2015.
1	Накнада плате за породилско одсуство**	3.006
1.1.	Накнада плате са ½ радног времена**	155
2	Матерински додатак**	2.536
3	Помоћ за опрему новорођенчета*	9.465
4	Додатак на дјецу**	30.604
5	Једнократна помоћ за 3 и 4 дијете*	1.509
6	Задовољавање развојних потреба – пројекат „Социјализација дјеце“*	2.056

*број корисника на годишњем нивоу; ** просјечан број корисника на мјесечном нивоу

Табела бр. 16.: Финансијски показатељи за права из Закона о дјечијој заштити у 2015. години

	ПРАВО	2015.
1	Накнада плате за породилско одсуство	26.525.764
1.1.	Накнада плате са ½ радног времена	668.493
2	Матерински додатак	2.128.140
3	Помоћ за опрему новорођенчета	2.366.659
4	Додатак на дјецу	20.002.650
5	Једнократна помоћ за 3 и 4 дијете	871.200
6	Задовољавање развојних потреба – пројекат „Социјализација дјеце“	1.062.754

Графикон бр. 11.: Висина оствареног буџета Фонда у периоду од 2007. до 2015. године

ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ

Развој система социјалне, породичне и дјечије заштите и његово унапређење у претходном периоду, у великој мјери заснован је на провођењу развојних пројеката. Дугогодишње партнерство Министарства здравља и социјалне заштите са домаћим и међународним институцијама из ове области омогућило је провођење значајних пројеката и у 2015. години. Основни концепт Министарства здравља и социјалне заштите био је што веће усмјеравање пројектних активности на ниво локалних заједница како би се ојачале компетенције пружалаца услуга социјалне, породичне и дјечије заштите. Центри за социјални рад су окосница дјеловања система, и као такви били су координатори већине пројектних активности на нивоу локалне заједнице. Министарство здравља и социјалне заштите, у складу са својим надлежностима, обезбиједило је стручну и системску подршку провођењу ових пројеката.

„СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА ДЈЕЦЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – КУМБОР 2015“

Учешћем у пројекту „Социјализација дјеце Републике Српске“, континуирано од 2002. године, пружањем услуга директно дјеци-корисницима, реализује се право на „задовољавање развојних потреба дјеце“ из члана 27. Закона о дјечијој заштити Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 4/02, 17/08 и 1/09).

Током четрнаест година реализације, пројектом је обухваћено укупно 23.962 лица, од тога 19.847-оро дјеце најосјетљивијих категорија и 4115 одраслих лица-пратећег особља, из свих градова и општина Републике Српске.

Временски период реализације пројекта је био у периоду од 20.05. до 19.09.2015. године у четрнаест смјена. У

наведеном периоду Пројектом је обухваћено укупно 2056 лица, од тога 1661 дијете и 395 пратећег особља (стручни радници и родитељи-пратиоци дјеце са најтежим сметњама у развоју) из свих градова и општине Српске.

Учесници Пројекта су дјеца чије је одрастање осујећено неповољним породичним, социјалним и материјалним условима, као и талентована дјеца (побједници на републичким и државним такмичењима), који на инклузивном принципу, проведу заједно десет дана у одмаралишту, на мору. Узрасна доб дјеце-учесника је од шест до 15 година, а за лица са сметњама у развоју до 17 година и старији.

Циљеви Пројекта су социјализација, интеграција, афирмација дјечијих потенцијала, развијање осјећаја емпатије, рехабилитација, што представља друштвену подршку дјеци у подстицању њиховог развоја и породицама у остваривању њихове социјализаторске, економске и заштитне функције. Током учешћа у Пројекту, дјеца се реализују и задовољавају своје потребе учешћем у различитим програмским активностима које су прилагођене узрасним, развојним карактеристикама и индивидуалним специфичностима дјеце учесника у Пројекту. Наведене активности се заснивају на принципима инклузије, и кроз креативне радионице.

Реализација Пројекта се ради у сарадњи са институцијама, организацијама, универзитетом, удружењима и појединцима, а најдоминантнији су центри за социјални рад и службе социјалне и дјечије заштите из свих општина Републике Српске. Професионалци-појединци ангажовани у Пројекту су социјални радници, психолози, педагози, дефектолози, просвјетни радници различитих усмјерења, професори физичке културе, доктори медицине и медицинске сестре. Здравствена заштита дјеце и пратећег особља је обезбијеђена у кругу одмаралишта, присуством доктора медицине и медицинске сестре 24 часа.

Пројекат ће бити настављен у 2016. години.

ПРОЈЕКАТ „РАЗВОЈ ХРАНИТЕЉСТВА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ“

Фокус пројекта је на развоју капацитета стручњака који се баве овом облашћу, унапређењу компетенција и оспособљавању за процјену опште подобности хранитељских породица за квалитетно обављање хранитељске улоге, и задатака хранитеља у задовољавању специфичних потреба корисника за које се примјењује хранитељство као мјера заштите. Најбољи интерес дјетета, потреба за новим знањима, стварање мреже подршке, едукација, промоција хранитељства и мотивација су основне карактеристике процеса развоја хранитељства у Републици Српској, који ће и у наредном периоду бити од суштинског значаја.

Морални и професионални задатак свих јавних институција и појединаца који раде у подручју заштите дјеце без родитељског старања јесте да пруже адекватну заштиту дјеци која одрастају у ризичним околностима и да, у том смислу, пронађу праву мјеру између права сваког дјетета да одраста у властитој породици и обавезе друштва да заштити најбољи интерес дјетета. Осмишљавање и развој адекватног модела и система друштвене бриге о дјеци, посебно дјеци без родитељског старања, представља изазов за сваку друштвену заједницу, стручњаке и професионалце који се баве тим питањима, тако да рад са дјецом без родитељског старања, и поред садашњег степена развоја помажућих наука и дјелатности, врло често садржи бројна питања и недоумице.

Народна скупштина Републике Српске је на VII сједници одржаној дана 29.10.2015. године усвојила Приједлог Стратегије унапређења социјалне заштите дјеце без родитељског старања 2015-2020, према којој област хранитељства подразумијева обезбјеђивање материјалне, институционалне и кадровске претпоставке за провођење породичног смјештаја заснованог на подизању квалитета постојећих и успостављању нових модела услуга породичног збрињавања дјеце без родитељског старања.

Уз финансијску подршку UNICEF-а су одржани тренинзи представника центара за социјални рад у Републици Српској, са циљем развоја њихових капацитета у наредном периоду, унапређењу компетенција и оспособљавању за процјену опште могућности хранитељских породица за квалитетно обављање хранитељске улоге и задатака хранитеља, у задовољавању специфичних потреба корисника за које се примјењује хранитељство као мјера заштите.

Активности у области хранитељства ће бити настављене и у наредном периоду.

ПРОЈЕКАТ „ПРАВДА ЗА СВАКО ДИЈЕТЕ“

Активности у оквиру овог пројекта обухватају подршку развоју и имплементацији Закона и подзаконских аката, развијање програма едукације, развој и јачање капацитета стручњака, јачање међусекторске сарадње, подршка отварању дневних центара, провођење мјера секундарне и терцијарне превенције, едукације за медијацију у систему социјалне заштите малољетника, спречавање преступништва и рецидивизма, као и бројне активности фокусиране на заштиту и реинтеграцију, умјесто на репресивне мјере. Циљ је да малољетници у сукобу са законом добију квалитетније услуге и заштиту, и да стручњаци препознају њихове потребе. Ова проблематика подразумијева јединствен приступ, дјеловање на социо-културне узроке малољетничке делинквенције и укључивање друштва у цјелини (родитељи, грађани, образовне установе, законодавна власт и невладине организације) у сузбијање малољетничког преступништва.

Пројекат је подржан од стране Шведске агенције за међународни развој (SIDA) и Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC). Усмјерен је ка развијању услова за примјену алтернативних мјера при поступању са дјецом у контакту са законом, а у складу са Законом о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку (Службени гласник Републике Српске, број 13/10), и низом других активности у оквиру превенције и подршке дјеци у контакту са правосудним системом. Реформа система малољетничког правосуђа је један од услова за спровођење Конвенције УН о правима дјетета.

У процесу ресоцијализације и реинтеграције малољетних преступника веома је важна улога центара за социјални рад. Исказана је потреба за отварањем Дневних центара за малољетнике.

Пројекат се проводи у сарадњи са полицијом, тужилашвом и центрима за социјални рад у Приједору, Добоју, Бањој Луци, Бијељини и Фочи.

Пројекат ће бити настављен у 2016. години са нагласком на значај медијације у социјалној заштити малољетника, побољшање квалитета услуга и заштите малољетника, као и стручно усавршавање професионалаца који се баве овом проблематиком.

ПРОЈЕКАТ РАЗВОЈА И САРАДЊЕ У РЕГИЈИ БИРАЧ

Последње двије године се активно реализују активности пројекта развоја и сарадње у регији Бирач, кроз пружање подршке локалним властима како би допринијели искорјењивању социјалног искључивања, дјечијег сиромаштва, дискриминације и неједнакости у остваривању приступа основним услугама укупне социјалне заштите у локалним заједницама. Пројекат је заједничка иницијатива UNDP-а, UNICEF-а и UNHCR-а, а Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске је један од партнера.

Пројекат има за циљ допринос социјално инклузивном и интегрисаном развоју регије Бирач путем ефикасне мобилизације развојних партнерстава и ресурса, израде регионалне развојне стратегије и јачања свих актера у заједници да заједнички предузму развојне акције. Наведени пројектни циљ се реализује кроз консолидовање развојних партнерстава и јачање координационих механизма унутар регије, и реализоваће се путем активности планирања развоја регије Бирач на социјално инклузиван и интегрисан начин и провођење приоритета регионалног развоја у дјело кроз активности на нивоу заједнице. У оквиру пројекта је основана Локална акциона група (ЛАГ) „Дрина Бирач“ као непрофитна невладина организација настала удруживањем кључних локалних актера из приватног, јавног и цивилног сектора уз поштовање LEADER принципа (CLDL) као основног алата развоја руралног подручја. Подручје које покрива ЛАГ „Дрина-Бирач“ обухвата административно подручје општина Братунац, Сребреница, Милићи, Власеница и Зворник, а на располагању има Регионални развојни фонд кроз који су средства усмјерена на подршку пружању инклузивних квалитетних услуга угроженим породицама и угроженој дјечи, повратницима и интерно расељеним лицима, заштиту, превенцију насиља, промоцију мира и међукултурног образовања, те оснаживање младих. Такође, средства су усмјерена и на подршку пољопривредном развоју и диверзификацији руралних економских активности.

ПРОЈЕКАТ „ПОДРШКА МРЕЖАМА СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ И ЗАПОШЉАВАЊУ“

У оквиру пројекта Свјетске банке „Подршка мрежама социјалне сигурности и запошљавању“ (СНЕСП), у 2015. години су провођене бројне активности. Софтвер за информациони систем социјалне заштите је надограђен (интегрисан и потпуно функционалан информациони систем на нивоу ентитета који интегрише све формиране базе података о програмима социјалне заштите) и испоручена је информатичка опрема за информациони систем социјалне заштите (сви центри за социјални рад су опремљени рачунарима за рад на бази SOTAC). У новооснованим центрима за социјални рад је запослено пет локалних консултаната. Такође, урађена је анализа функционисања и капацитета постојеће мреже центара за социјални рад/ служби социјалне заштите у општинама, што је резултовало препорукама за унапређење рада и побољшање институционалних капацитета стручних служби у центрима за социјални рад.

ПРОЈЕКАТ „ПАСОШ КОМПЕТЕНЦИЈА“

Пасош компетенција је пројекат који проводи њемачка организација за међународну сарадњу- GIZ, чији је циљ оснаживање корисника, препознавање постојећих личних вјештина и компетенција, те

боља могућност самозапошљавања и запошљавања. У Републици Српској се примјењује од 2012. године, када је и започела обука за Савјетнике за пасош компетенције. У Републици Српској постоји 27 савјетника и 6 мултипликатора. До сада је на нивоу Босне и Херцеговине савјетовање кроз Пасош компетенције прошло око 400 различитих клијената. Савјетовање у области социјалне заштите се проводи у центрима за социјални рад, а корисничке групе за савјетовање су: млади без родитељског старања, жене жртве насиља, незапослене жене и млади, лица са инвалидитетом, млади у сукобу са законом, вишечлане породице и остали.

Савјетници су особе различитих струка и из различитих установа у Републици Српској. У области социјалне заштите (центри за социјални рад, НВО, различите установе, школе) постоји 10 савјетника: Лакташи, Котор Варош, Бања Лука и Требиње. У пројекат су укључени Министарство здравља и социјалне заштите, Министарство рада и борачко-ивалидске заштите, Министарство породице, омладине и спорта, затим Заводи за запошљавање Бања Лука, Пале, Бијељина, Источна Илиџа и Приједор, као и невладине организације, министарства и основне школе. Пројекат “Пасош компетенција” је дио Стратегије развоја општине Лакташи за период 2014-2024.

У 2015. години активности су биле усмјерена на процес савјетовања, то јесте на рад савјетника и савјетованих особа. Такође, приступило се анализи и изради Пасоша компетенција за младе који ће се примјењивати у вишим разредима основне школе и у средњој школи, те ће потпуније упутити дјецу и младе у њихову професионалну оријентацију и освјештавање постојећих компетенција. Примјењена Пасоша компетенција за младе пронаћи ће своје мјесто и у раду са младима који имају проблеме у понашању, те који су дошли у сукоб са законом.

ПРОЈЕКАТ „ПОДРШКА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ АНЕКСА VII ДЕЛТОНСКОГ МИРОВОГ СПОРАЗУМА“

Пројекат се реализује у сарадњи са УН развојним агенцијама, а главни циљ пројекта је обезбјеђивање трајних рјешења за најугроженије породице расељених лица, мањинских повратника и жена-жртава рата, и то кроз тимски рад и сарадњу локалних власти, мјесних заједница, цивилног друштва и пројектних партнера. Један од основних задатака је оснивање тимова на општинском нивоу састављених од представника општинских власти, организација цивилног друштва и партнерских организација, који ће ефикасно и транспарентно идентификовати најугроженије породице из поменутих категорија, и кроз пројектна средства обезбиједити конкретну помоћ за њих. Средства су обезбиједили Европска унија и UNHCR. Циљане општине у Републици Српској су Бијељина, Дервента, Фоча, Градишка и Приједор.

Помоћ обухвата креирање радних мјеста или могућности за самозапошљавање заснованих на потребама и могућностима сваког појединца, стимулисање и повезивање индивидуалних произвођача са компанијама, како би се осигурао пласман производа, изградњу и санацију стамбених јединица са пратећом инфраструктуром, ефикасну и правовремену правну помоћ, те психо-социјалну интеграцију повратника у локалне заједнице.

Поред индивидуалне помоћи, ради се и на побољшању квалитета социјалног амбијента, кроз пружање подршке центрима за социјални рад, формирање општинских комисија за социјалну заштиту и инклузију, побољшање здравствених услуга и кућне његе за старије, омогућавање боље социјалне и здравствене заштите и образовања за дјецу из угрожених породица, као и кроз скретање пажње јавности на проблеме са којима се сучавају расељена лица, повратници и жене-жртве рата.

Пројекат се наставља проводити и у 2016. години.

ПРОЈЕКАТ „СОЦИЈАЛНИ РАД У КРИЗИ“

Поплаве које су задесиле Босну и Херцеговину 2014. године су захтијевале одговор на вишеструке проблеме, те је кроз овај Пројекат уз подршку UNICEF-а одржан низ семинара на тему примјене „Приручника за дјеловање центара за социјални рад у ванредним ситуацијама изазваним природним несрећама“. Намјена овог Приручника је да дефинише улогу и поступање центара за социјални рад у кризним ситуацијама изазваним природним катастрофама, те да допринесе бољој координацији и локалном планирању мјера заштите, не само у кризним ситуацијама, већ и у припреми одговора на могуће кризе, те у фазама опоравка. Семинарима су присуствовали представници центара за социјални рад, представници Цивилне заштите и Црвеног крста, широм земље.

Потреба за израдом овог Приручника је произашла из разноликости искустава са локалног нивоа везано за улогу центара за социјални рад, те исказаним захтјевом да се јасније дефинише улога ове институције, као и других институција на локалном нивоу које су дужне поступати у систему заштите и помоћи угроженом становништву. Посебна пажња је посвећена континуираном јачању капацитета центара за социјални рад, с обзиром на њихову кључну улогу у заштити најрањивије популације, нарочито дјеце.

У наредном периоду ће се у општинама Добој и Шамац радити на изради процјене ризика и плана дјеловања центара за социјални рад у кризним ситуацијама, у сарадњи са локалним властима и другим битним актерима.

ПРОЈЕКАТ „СОЦИЈАЛНИ РАД У ШКОЛИ“

У оквиру Пројекта „Социјални рад у школи“, који заједнички реализују UNICEF, Министарство просвјете и културе Републике Српске и Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, одржан је низ тренинга за социјалне раднике запослене у основним школама, директоре тих школа и друге стручне сараднике и представнике локалне заједнице. Током тренинга су обрађене бројне теме везане за откривање дјеце са сметњама у развоју, испитивање потреба и потенцијала породица, комуникација у служби информисања школе и заједнице и између система социјалне заштите и система образовања у функцији унапређивања положаја социјално угрожене дјеце у школама. Такође, обрађене су теме занемаривања, злостављања и насиља над дјецом, вршњачког насиља у основним школама, поремећаји у понашању и тимски рад у основним школама. Одржане су дискусије о нацртима докумената који се односе на основе програма социјалног рада у школама, обрасцима за мониторинг социјалног рада у школама, обрасцима за евалуацију социјалног рада у школама, као и тимском раду социјалних радника и других стручних сарадника у основним школама.

У наредном периоду је планиран наставак активности на увођењу социјалног рада у основне школе у Републици Српској. Према тренутним подацима, у Републици Српској је у основним школама запослено укупно 8 социјалних радника (петоро на територији општине Бањалука, и по један социјални радник у школи у Лакташима, Градишци и Кнежеву).

ПРОЈЕКАТ „ПОДРШКА ПРУЖАОЦИМА СОЦИЈАЛНИХ УСЛУГА И ПОВЕЋАЊУ КАПАЦИТЕТА ЗА ПРАЋЕЊЕ

Пројекат се односи на јачање капацитета система социјалне заштите намијењених за имплементацију услуга подршке старим лицима и лицима са инвалидитетом. Пројекат се проводи у сарадњи са Министарством цивилних послова БиХ и Министарством за људска права и избјеглице. Већина пројектних активности се проводила у 2015. и наставиће се у 2016. години. У Републици Српској активности ће се проводити на подручју општина Невесиње, Пале, Брод, Нови Град и Мркоњић Град. Министарство здравља и социјалне заштите је координатор активности на подручју Републике Српске. Активности ће бити усмјерене на развој модела помоћи у кући за старије и немоћне особе.

КРАТАК ПРЕГЛЕД ПОСТИГНУТИХ РЕЗУЛТАТА 2006 – 2015.

У периоду од 2006. до 2015. године, Влада Републике Српске је посредством Министарства здравља и социјалне заштите значајно унаприједила и модернизовала систем социјалне, породичне и дјечије заштите. Међу многобројним резултатима који су остварени у том периоду, треба свакако издвојити успјешну имплементацију Закона о социјалној заштити, који је усвојен у марту 2012. године. Новим Законом о социјалној заштити:

- по први пут Република преузима дио обезбјеђивања новчаних средстава за кориснике;
- значајно су повећани појединачни износи новчаних накнада за социјална давања корисницима (нпр. новчана помоћ за сиромашне је увећана три пута, а додаток за туђу његу и помоћ је увећан четири пута);
- побољшано је циљање новчаних накнада из буџета што значи да се накнаде пружају онима којима је најпотребније;
- уведен је социјални модел насупрот медицинском при одређивању могућности остваривања права на додаток за његу и помоћ другог лица;
- уведене су нове услуге социјалне заштите којима се значајно унапређује квалитет социјалне подршке грађанима као што су: дневно збрињавање, хранитељство и савјетовање;
- проширена је листа приоритетних група корисника система социјалне заштите (жртве породичног насиња, жртве трговине људима, жртве злоупотребе психоактивних супстанци)
- уведено је партнерство јавног, приватног и невладиног сектора у пружању услуга социјалне заштите;
- успостављени су минимални технички и стручни стандарди за отварање и рад установа социјалне заштите;
- уведен је инспекцијски надзор и по први пут су одређене казнене одредбе за установе, одговорна лица и стручне раднике који не испуњавају законске обавезе;
- успостављени су услови за обављање приправничког стажа и полагање стручног испита у области социјалне заштите;
- отворена је могућност ангажовања приватног сектора у пружању услуга социјалне заштите, по којој основи је, у двије године, отворено неколико висококвалитетних приватних домова за стара лица и неколико дневних центара за дјецу са посебним потребама у организацији корисничких удружења.
- унапријеђени су услови боравка корисника у установама социјалне заштите (домовима) чији је оснивач Влада, кроз инвестицијске програме, који су финансирани из редовних средстава (стара болница у Приједору, нови дом за старија лица у Источном Сарајеву, нови објект у Геронтолошком центру у Бањој Луци, реновирани објекти у Дервенти, Вишеграду и Приједору);

- повећан је обухват грађана социјалним престацијама, тако да систем социјалне, породичне и дјечије заштите на годишњем нивоу брине за преко 70 хиљада корисника који остварују права, услуге и мјере из Закона о социјалној заштити, Породичног закона, Закона о дјечијој заштити, Закона о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку, Закона о заштити лица са менталним поремећајима, Закона о заштити од насиља у породици и др.
- повећан је број запослених лица у области социјалне заштите, гдје је запослено око двије хиљаде радника, са тенденцијом сталног повећања, што упућује на закључак да се ради о привредној дјелатности у развоју;
- подржано је формирање нових центара за социјални рад,
- подржано је формирање и рад дневних центара за дјецу са посебним потребама;
- повећан је буџет Јавног фонда за дјечију заштиту са 30 милиона КМ (2006. год.) на 59 милиона КМ;
- повећан је обухват права из Закона о дјечијој заштити на 35.000 корисничких породица и близу 40.000 дјеце-корисника, а сваке године се обезбјеђује бесплатно љетовање на мору (у Црној Гори) за преко 1.500 дјеце из социјално угрожених и материјално депривирајућих породица;
- израђени су први стратешки документи у области социјалне, породичне и дјечије заштите („Стратегија унапређења социјалне заштите дјеце без родитељског старања“, „Стратегија унапређења друштвеног положаја лица са инвалидитетом“)
- у сарадњи са међународним организацијама (Свјетска банка, UNICEF, UNFPA, UNDP, OSCE, ИОМ и др.) проведено је неколико веома значајних пројеката из области социјалне, породичне и дјечије заштите који су значајно утицали на подизање квалитета услуга, обезбјеђивање функционалности установа и јачање компетенција пружаоца услуга у преко четрдесет локалних заједница у Републици Српској;
- постигнут је висок степен сарадње са међународним организацијама и институцијама у ФБиХ што је подразумијевало потпуно уважавање ставова Републике Српске у креирању развојних праваца социјалне, породичне и дјечије заштите.